

กสม. ๒ (๑)
รายงานผลการตรวจสอบ
การละเมิดสิทธิมนุษยชน

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

วันที่ ๙ เดือน มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

รายงานผลการตรวจสอบ ที่...๒๕๕๕..... /๒๕๖๐

เรื่อง สิทธิชุมชน กรณีชาวบ้านคัดค้านการทำเหมืองแร่ทองคำในพื้นที่ตำบลวังโพรง และ ตำบลวังยาง จังหวัดพิษณุโลก

ผู้ร้อง ██████████

ผู้ถูกร้อง บริษัท ██████████

๑. ความเป็นมา

ผู้ร้อง ██████████ ได้ร้องเรียนต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามคำร้องที่ ๕๖๑/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๓ กล่าวอ้างว่า ผู้ถูกร้องกำลังทำการสำรวจแร่ทองคำในพื้นที่ที่ถือเขาเพชรบูรณ์ ซึ่งการสำรวจจะเสร็จสิ้นในเดือนสิงหาคม ๒๕๕๔ และน่าจะมีการนำข้อมูลแร่ทองคำที่ทำการสำรวจไปขอสัมปทานบัตรทำแร่ทองคำ ██████████ ██████████ ชาวบ้าน จึงเดินทางไปศึกษาดูงานที่หมู่บ้านเขาหม้อ หมู่ที่ ๙ ตำบลเขาเจ็ดยอด อำเภอทับคล้อ จังหวัดพิจิตร ซึ่งเป็นพื้นที่ที่เคยทำเหมืองแร่ทองคำ และปัจจุบันพบว่าหมู่บ้านดังกล่าวกลายเป็นหมู่บ้านร้าง เนื่องจากการทำเหมืองแร่ทองคำก่อให้เกิดสารปนเปื้อนที่มีอันตรายต่อชีวิตและสิ่งแวดล้อม ทำให้ชาวบ้านไม่สามารถอาศัยอยู่ในพื้นที่ดังกล่าวได้ ผู้ร้องจึงขอให้ตรวจสอบ

๒. การพิจารณาคำร้องเบื้องต้น

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพิจารณาจากข้อเท็จจริงเบื้องต้นแล้วเห็นว่าพฤติการณ์ตาม que ผู้ร้องกล่าวอ้างเป็นกรณีเกี่ยวกับสิทธิชุมชน อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ มาตรา ๑๕

๓. การตรวจสอบ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (ชุดที่ ๒) ได้มอบหมายให้คณะอนุกรรมการด้านสิทธิชุมชนดำเนินการตรวจสอบ ต่อมา คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (ชุดที่ ๒) พ้นจากตำแหน่ง

/ ตามวาระ ...

ตามวาระ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (ชุดที่ ๓) ในคราวประชุมคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (ด้านการคุ้มครองและมาตรฐานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน) ครั้งที่ ๔๔/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๙ มีมติมอบหมายสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพิจารณาดำเนินการ ตามพระราชบัญญัติ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน พ.ศ. ๒๕๕๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

คณะอนุกรรมการด้านสิทธิชุมชนได้มีหนังสือให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องชี้แจงข้อเท็จจริง ประกอบด้วยผู้ถูกร้อง กรมโรงงานอุตสาหกรรม และกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ซึ่งได้ดำเนินการชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว ดังนี้

(๑) ผู้ถูกร้อง มีหนังสือ ที่ ██████████ ลงวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๕๔ ชี้แจงว่า ประเด็นการร้องเรียนเกี่ยวกับการทำเหมืองแร่ทองคำของบริษัทฯ เป็นกรณีที่มีการฟ้องร้องเป็นคดีอยู่ใน ศาลปกครองพิษณุโลก คดีหมายเลขดำที่ ██████████ ยังอยู่ในระหว่างการพิจารณาคดี ในส่วนการสำรวจแร่ในพื้นที่เทือกเขาเพชรบูรณ์ฝั่งซ้าย (เขาเขียว) เป็นการดำเนินการของผู้ประกอบการรายอื่น บริษัทฯ มิได้เป็นผู้ดำเนินการหรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับการสำรวจในบริเวณดังกล่าวแต่อย่างใด

(๒) กรมโรงงานอุตสาหกรรม มีหนังสือเลขที่ ออก ๐๓๑๔/(๔)๘๒๔๗ ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๔ ชี้แจงว่า ผู้ถูกร้องได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการผลิตโลหะทองคำและโลหะเงินจาก สินแร่ ทะเบียนโรงงานเลขที่ ██████████ พื้นที่สัมปทานบัตร ตั้งอยู่ ██████████ ตำบลเขาเจ็ดลูก อำเภอทับคล้อ จังหวัดพิจิตร

(๓) กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ มีหนังสือที่ ออก ๐๕๑๕/๔๐๖๕ ลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๔๕ ชี้แจงและแสดงหลักฐานแสดงอาชญาบัตร ██████████ ของผู้ถูกร้อง ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ จังหวัดพิจิตร รอยต่อระหว่างจังหวัดพิษณุโลกและจังหวัดเพชรบูรณ์ และอาชญาบัตร ██████████ ของบริษัท ██████████ ซึ่งส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก รอยต่อระหว่างจังหวัดพิจิตรและจังหวัด เพชรบูรณ์

๔. ความเห็นคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้พิจารณาคำร้อง ข้อเท็จจริงฝ่ายผู้ร้อง ฝ่ายผู้ถูกร้อง คำชี้แจงของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการ สิทธิมนุษยชนแห่งชาติแล้ว เห็นว่า บุคคลย่อมมีสิทธิในการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม โดยกรณีเรื่องร้องเรียน มีปัญหาที่ต้องพิจารณาว่า การดำเนินการสำรวจแร่ทองคำใน พื้นที่เทือกเขาเพชรบูรณ์ฝั่งซ้าย (เขาเขียว) และน่าจะมีการขอสัมปทานบัตรเหมืองแร่ทองคำของผู้ถูกร้อง มีการกระทำที่ละเมิดต่อสิทธิมนุษยชน หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีตามคำร้องเรียนเห็นว่าเป็นข้อกังวลของประชาชนที่เกี่ยวข้อง การดำเนินการสำรวจแร่ทองคำในพื้นที่เทือกเขาเพชรบูรณ์ฝั่งซ้าย (เขาเขียว) และน่าจะมีการ

/ ขอสัมปทาน ...

ขอสัมปทานบัตรเหมืองแร่ทองคำของผู้ถูกร้อง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัยของประชาชน จากการตรวจสอบข้อเท็จจริงพบว่า อาชญาบัตร ██████████ สำหรับการสำรวจแร่ในพื้นที่เทือกเขาเพชรบูรณ์ฝั่งซ้าย (เขาเขียว) เป็นของบริษัท ██████████ โดยผู้ถูกร้องมิได้เป็นผู้ดำเนินการหรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับการสำรวจในบริเวณดังกล่าว ซึ่งการดำเนินการเพื่อประกอบกิจการเหมืองแร่ทองคำ จะต้องดำเนินการขออนุญาตจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและปฏิบัติให้เป็นไปตามขั้นตอนของกฎหมาย อย่างไรก็ตาม ยังไม่ปรากฏว่ามีการดำเนินการประกอบกิจการเหมืองแร่ทองคำโดยผู้ประกอบการรายใดในพื้นที่เทือกเขาเพชรบูรณ์ฝั่งซ้าย (เขาเขียว) ตามข้อกังวลของประชาชนที่ขอให้ตรวจสอบแต่อย่างใด เห็นควรยุติเรื่อง

๕. มติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในคราวประชุมด้านการคุ้มครองและมาตรฐานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๐ จึงมีมติให้ยุติเรื่อง

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

(นางภิรมย์ ศรีประเสริฐ)

เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ